

НОВА ЗОРЯ

український греко-католицький часопис

Видання Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ. Засноване 7 січня 1926 р. Б. Блаженним мучеником єпископом Григорієм Хомишиним.
Відновлене 27 березня 1991 р. Б. ісповідником віри єпископом Софроном Дмитерком ЧСВВ

★ Слово Глави Церкви

«Тільки єдина Церква здатна принести злагоду та об'єднати людей»

Кажуть, що основне слово для християнина — це слово *єдність*, яке має величні синоніми: «причастя», «сопричастя» та «єднання». Адже недарма під час Божественної Літургії ми молимося «єдиним серцем і єдиними устами» до Всевишнього та просимо в Нього про «єдність віри» і «з'єднання всіх». Тому в цьому контексті можемо зауважити, що різні стани творять Церкву. Зокрема в історії Перемишльської єпархії, кожен стан мав особливе покликання в певні моменти її розвитку і випробувань.

«З історичної перспективи бачимо, що таке плекання Греко-Католицькою Церквою «поступу істинної релігії і побожності» принесло гідні плоди. У середині ХХ століття, опинившись після жажиття Другої світової війни і геополітичних змін у Польській Народній Республіці, Перемишльська єпархія розділила долю єпархій, які нищив сталінський режим у Радянському Союзі. У 1947 році депортаційна операція «Вісла» мала остаточно «вирішити», за задумом її виконавців, українське, а отже, і греко-католицьке, питання в Польщі. Так не сталося, бо чувало Боже Провидіння, бо «на вавилонських риках» виселені з Лемківщини, Бойківщини і Надсяння не забули про свій Єрусалим — Церкву, яка навчила їх співати: «Вчора я був погребений з Тобою, Христе, встаю днес з Тобою воскреслим», — згадує про історичні аспекти та перипетії Предстоятель.

За його словами, саме мир, Церква і єдність — нерозривно пов'язані. Адже тільки єдина Церква здатна принести злагоду та об'єднати людей, коли сама буде такою.

Тож не слід забувати про те, що визначні єпископи були натхненниками змін, а священники — ревними робітниками в Господньому винограднику. У цьому їм також допомагали сестри-монахині та миряни. Таким чином, вони продемонстрували силу того, що означає бути разом.

«Сестри-монахині розділяли зі своїм народом долю переслідуваної Церкви та продовжували свідчити Христову благовість своєю молитвою, ділами милосердя, опікою над родинами та катехизацією дітей і молоді.

Закінчення на стор. 2

Вірую в єдину святу соборну і апостольську Церкву

Молитва про єдність християн

Підтримай, Отче, силою Святого Духа Церкву в її служінні і спрямуй наші стопи на шлях миру, щоб ми сповіщали Христа всім нашим життям, завжди прямуючи в наших земних мандрівках до Міста світла. Нехай учні Христові сяють любов'ю до бідних і пригноблених; нехай будуть вони солідарні з потребуючими і щедрі у справах милосердя; нехай будуть терпеливі до братів і сестер, щоб заслужити у Тебе прощення. Хвала і слава Тобі, Пресвята Трійце, єдиний Всевишній Боже!

Вчини, Отче, щоб учні Твого Сина, не пам'ятаючи зла і усвідомивши власну провину, стали одно, аби світ увірував. Нехай шириться діалог між послідовниками різних релігій, щоб усі люди відкрили для себе радість буття Твоїми дітьми. Нехай до голосу Діви Марії, Матері народів, приєднаються в молитві голоси апостолів, мучеників і праведників усіх народів і часів, щоб рік, який настав, для кожної людини і всієї Церкви став спонукую до оновленої надії і до триумфування у Святому Дусі. Хвала і слава Тобі, Пресвята Трійце, єдиний Всевишній Боже!

Цей тиждень в подіях

19 квітня 2005 р.

Кардинал Йозеф Ратцінгер був обраний 265-им Папою Римським, прийнявши ім'я Бенедикт XVI.

21 квітня

День довілля. Відзначається щорічно у третю суботу квітня відповідно до Указу Президента України.

22 квітня

Міжнародний день Землі.

26 квітня 1986 р.

о 1 год. 23 хв. за київським часом сталася найбільша техногенна аварія в історії людства — вибухнув четвертий реактор Чорнобильської АЕС.

27 квітня 2014 р.

Римських Пап Івана ХХІІІ та Івана Павла ІІ проголошено Святими.

Черговий слід нелюдів

Зловіще відлуння ленінського «золотого пекла» 1939 року озвалося в Івано-Франківську 14 серпня 2017 року на вулиці Ленкавського під час риття траншеї для прокладання електрокабеля. Скелети закатованих були виявлені на дні окопів, які залишились після війни.

Продовження на стор. 4

Світ має знати про особливих дітей

Уже рік з дванадцяти сіл Калущини приїздять у супроводі батьків діти з особливими потребами в Центр самодопомоги, що діє у с. Верхня Калуського району. Найбільше підопічні центру мріють поспілкуватися з такими ж, як вони самі.

Продовження на стор. 5

Духовне життя

Дякую Тобі, Небесний Отче, за сповідь

стор. 3

Пам'ять

Віднайдено останки о. Степана Цибуха

стор. 6

На допомогу громаді

Трудовий договір чи договір цивільно-правового характеру?

стор. 7

★ Голос Церкви

Папа Франциск: Пророк — це людина надії

Справжній пророк — це той, який здатний плакати над своїм людом, що його не слухає. Про це Папа Франциск говорив у проповіді під час Святої Літургії в «Домі Святої Марти» у Ватикані у вівторок, 17 квітня 2018 року. Проповідник роздумував над першим читанням дня з Діян Апостолів, в якому передана промова первомученика Стефана перед синагогою.

«Ви, твердошій та необрізані серцем і вухом! Ви завжди противитеся Духові Святому! Які батьки ваші, такі й ви» (Ді. 1, 51), — цими словами св. Стефан звинувачував народ, старійшин і книжників, які привели його на суд до синагоги. Їхнє серце було закрито, вони не хотіли слухати його та забули про історію Ізраїлю.

Подібно до того, як їхні батьки в минулому переслідували пророків, так само і старшини й книжники, розлю-

тившись у своєму серці, кинулись на св. Стефана, «та вивели за місто, і почали каменувати» його. «Коли пророк звіщає правду і торкається серця, то серце або відкривається, або стає кам'яним і тоді шаленіє гнів й переслідування», — наголосив Святіший Отець. — Ось так закінчується життя пророка».

Далі Його Святість пояснив, що справжнього пророка можна розпізнати по тому, чи він здатен не тільки

говорити, але й плакати над своїм людом, який відійшов від істини. Саме так чинив Христос: з одного боку, він дорікав невірним людям, говорячи про них, як про «лукаве і перелюбне поріддя» (пор. Мт. 12, 39), але, з другого боку, Він плакав над Єрусалимом. Папа додав, що справжній пророк ніколи не є «літєплим», він говорить прямо. Але основна місія справжнього пророка, за словами Святішого Отця, полягає не в тому,

щоб дорікати, а в тому, аби «відкривати двері, оздоровлювати коріння, відновлювати приналежність до Божого народу, аби прямувати далі». Справжній пророк — це не «пророк лиха», а «пророк надії».

Папа Франциск зазначив, що Церква потребує пророків. «Вона потребує, — наголосив він, — щоб ми всі були пророками». Він також пояснив, що справжній пророк відрізняється від «критика», який все осуджує і якому ніколи нічого не подобається. «Пророк — це той, — підкреслив Папа, — хто молиться, дивиться на Бога, дивиться на свій люд, відчуває біль, коли люди помиляються, здатен над ними плакати, але також здатен жертвувати своїм життям задля правди».

«Нехай же Церкві ніколи не забракне цього служіння пророцтва, аби завжди прямувати вперед», — додав на завершення Святіший Отець.

Радіо Ватикану.

★ Слово Глави Церкви

Закінчення. Початок на стор. 1

А від 1947 до 1991 року настав час мирян. Існуючи поза правом, без єпископа, із невеликим числом священиків, Церква перетривала і розвинулася, бо не забракло відважних чоловіків і жінок», — зазначено у зверненні.

На думку Глави УГКЦ, Церква дякує Небесному Отцю, просить прощення та здійснює іспити сумління, коли відзначає річницю. Вона робить це і для того, щоб в дусі Євангелія відповісти на виклики сьогодення і майбутнього, а також, щоб правильно прочитувати знаки часу.

«Турбота не лише про тих, хто сповідує з нами спільну віру, а й про тих, «хто подібно до нас, є людьми, одне слово — нашими ближніми», — це сьогодні, на прелевий жаль, для багатьох християн камінь спотикання і скеля падіння. Тож нашим пріоритетним завданням та покликанням і надалі залишатиметься свідчити Євангеліє спасіння всім, до кого Боже Провидіння нас посилає і серед кого наша Церква здійснює своє душпастирське служіння», — стверджує в документі духовний лідер греко-католиків.

Варто наголосити, що Глава і Отець УГКЦ також висловив подяку усім тим, хто від щирого серця та любов'ю виконують своє служіння та допомагають вірним нашої Церкви за межами України, а особливо тим, хто зараз здійснює своє служіння в Польщі.

Він також побажав усім, щоб нам не забракло пасхальної відваги захищати гідність світу, кожної без винятку людини, яку Бог створив на свій образ. «Нехай ці ювілейні святкування стануть спонукою до вдячності за дар єдності із Вселенською Церквою і за свідчення мучеників та ісповідників віри минулих століть! Нехай спомини будуть для нас спонукою до ревної молитви і витривалості праці над «добрим станом святих Божих Церков і з'єднанням усіх», — наостанок побажав та благословив усіх вірян Блаженніший Святослав.

Департамент інформації УГКЦ

★ Благодійність

Великодній кошик для потребуючих

3 благословення о. Миколи Фреїшина на парафії села Велика Тур'я Долинського протопресвітеріату проведено благодійну акцію «Великодній кошик для потребуючих».

Вже втретє діти — учасники християнської спільноти «На крилах віри», що діє при церкві Покрови Пресвятої Богородиці (координатор акції і керівник спільноти їмость Ірина) спільно з батьками організують на рідній парафії цю благодійну справу.

Зазвичай до Великодня ми готуємось дуже старанно: очищаємо свої душі, укріплюємо у вірі, дбаємо про чистоту в домівках, готуємо великодні кошики. Та чи всі мають таку можливість? Мабуть, що не всі. Саме тому діти і зголосилися допомогти потребуючим парафіянам приготувати Великодній кошик, провідати їх, подарувати надію і радість Світлого Христового Воскресіння.

Щоб зібрати кошти на закупівлю необхідних продуктів для Великодніх кошиків, діти заздалегідь багато

і старанно попрацювали. Не шкодуючи часу, вони своїми маленькими рученятами впродовж цілого тижня малювали, вирізали, клеїли, шили, розмальовували великодні сувеніри. Власноруч зроблені саморобки діти виставили на ярмарок, який відбувся у Вербну неділю в сільському храмі. Після освячення вербових галузок, всі, хто бажав допомогти потребу-

чим сім'ям, з радістю купували великодні сувеніри та декор. На вилучені кошти було придбано необхідні продукти, сформовано кошики-пакунки.

У п'ятницю діти завітали до одинадцяти осель, де їх привітно зустрічали і чекали. Люди, які перебувають у скрутні, наодиноці зі своїми проблемами та хворобами, щиро раділи спілкуванню, співпереживанню і бажаній підтримці. А дітей переповнювала радість від того, що в такий спосіб вони змогли допомогти тим односельцям, хто цього найбільше потребує.

«Соціальне служіння, звичайно людське добро, яке ми творимо на нашій парафії, є благословенне для нас, наших родин. І, звичайно, приносить багато радості тим, хто ці дари отримує, — говорить їмость Ірина, — бо наші пакунки наповнені не тільки продуктами, вони наповнені дитячою щирою молитвою за їхнє здоров'я, благополуччя і мир в Україні».

о. Микола ФРЕЙШИН.

★ Вісті з парафій

Нічна Пасхальна Літургія

Вже стало традицією на парафії св. ап. Андрія Первозванного в м. Долина зустрічати Різдво Христове та свято Воскресіння Христового опівночі.

Незважаючи на пізній час, віряни разом з дітьми йдуть на нічне Богослужіння, сповнене таємничості.

«Вперше, — зізнаються священики храму, — були занепокоєні, чи зійдуться люди на молитву у незвичний час». Але очікування виправдалися і храм був заповнений молільниками.

Цього року Пасха була теплою, а отже і старші, і діти взяли участь у нічних Богослужіннях. Із запаленими свічками, процесійно усі вийшли із храму на обхід. Згодом повернулися перед двері храму, де розпочалася Воскресна Утреня. Пасхальна радість — ось меседж, який лунав на Пасхальній Літургії із послання Митрополита

Володимира Війтишина, із уст священиків храму — адміністратора о. Богдана Тисяка, співслужителя о. Ігоря Липчанського та о. Василя Витвицького. Неймовірна радість і піднесення панували в храмі, тому після благословення кошиків у сьомий місяць та свічок віряни підходили до священнослужителів із словами вдячності за запровадження такої традиції служіння.

Великдень продовжився і для тих, кому було важко прийти на нічне Богослужіння, адже вранці відбулася ще одна Божественна Літургія.

о. Ігор ЛІПЧАНСЬКИЙ,
прес-секретар Долинського
протопресвітеріату УГКЦ
Світлина Романа Кравця

★ Людина і суспільство

Яким я є?

Деколи приходиться нам благословенна думка: яким я в дійсності є? Очевидно, ми маємо про себе високу думку і оцінку, хто б себе недооцінював? Але приходять гіркі думки: «Те в мене нічого не варте, те мені не йде, всім якось легко йде, а мені вітер в очі». Жінки додають часто: «Чоловік мені не вдався, як іншим, як би вийшла заміж за там того-то, все було б інакше». Причиною тих думок часто є те, що ми не хочемо себе прийняти такими, якими є в дійсності, не хочемо прийняти ситуації, якою вона є, а з тим не віддаємо себе вповні Богові, Його волі і впливові. Чи не кажемо: «Якби я був на його місці, то я б це інакше і краще зробив; коли б я був здоровий, я б показав, як це можна зробити; коли б мої батьки були мене зрозуміли, я би був щось краще осягнув».

Ці думки висловлюємо по немилих досвідах чи невдачах. Від них у душі твориться невдоволення і часто передається воно оточенню. Ми б хотіли мати можливість інших, ми б хотіли мати ситуації іншого часу і губимо зовсім погляд на дійсність, в якій находимось, і з тим тратимо зовсім незнані нам, але теж корисні можливості, і гаємо хід вперед в знеохоті або й у заздрості до других, яка отрує життя і нічого не дає.

Чого бракує в таких жалях, думках і наріканнях у формі — «як би то так»? Бракує важливого усвідомлення, якими ми є, яка наша ситуація, і по правдивим усвідомленні дійсності потрібний напрям і дія з такими мож-

ливостями, які маємо, а які, можливо, є й кращі, ніж в інших. Хай інші мають кращі можливості, які б вони не були, а я візьмусь до праці із моїми, які напевно також є добрі для моєї вибраної конкретної цілі. Краще у праці і дії із тим, що маю, ніж у безділлі і мрійництві із тим, чого не маю.

Щоб так можна подумати, треба здорово і не самолюбно поглянути на свої обмеження, чи як ми кажемо — немочі. Маємо їх — це факт. Хто їх не має?! Наприклад: не є я вчений, ані організатор, отже годі мені пертис в провід якоїсь організації. Як скромний і карний член зроблю дуже багато. Не є я здібний до технічних справ, отже, доведеться в наших часах бути

робітником, хоч би від мітли, але в тому ділі я також докажу солідарність, любов до ладу і до порядку.

Поглянути на свої хиби і недосконалості — то важна річ. Зігнорувати їх — то їх не усуне, і я житиму самообманом, і такий самообман підірве і те, що маю у руці. Не перебільшуючи і не применшуючи своїх хиб, недосконалостей і браків, треба прийняти їх і, як добрий командир на війні, поглянувши на свої недобитки, уложити план подальшого наступу. Щось можна змінити, покращити, щось не можна. Приймаю себе, яким я є. Св. Павло мав якусь прикру недугу чи якусь болючу неміч (не знаємо, яку) і часто просив Господа, щоб йому її усунув. Відповідь Господа була все одна: достатньо тобі моєї благодаті. Або іншими словами, працюю і живи з тим, що одержав. Тому подальшим важливим кроком по завершенні над станом свого «я» є уповнення на Бога і на Божу поміч, з якою зуміємо все зробити нашими силами, які маємо.

Може трапитись батькам, що дивляться на своїх дітей: «З нього нічого не буде, до нічого не придався». Напевно так не є, напевно той син має якусь прикмету, якою проб'є собі життя в світ. Не один актор із поганим і деформованим лицем, коли був малим, викликав біль у маминім серці, що бачила його спотворене обличчя. Але він виріс, став коміком і бавить

мільйони людей... Інший знову маловчений, але добрий серцем, або знаменитий у практичних речах і без нього не обійдеться ані в гурті, громаді, чи при якомсь ремонті, чи будові!

Хто не є в мирі з Богом, той не є в мирі з самим собою, ані з іншими людьми.

Отець Боско

Приймаймо наші недосконалості, немочі, хиби і обмеження. З ними можна добре жити і добро творити. Маємо слабкі сторони у характері, але маємо напевне й сильні. Нема причини до знеохоти, бо генії приходять на цілім світі раз на сто літ, чи й рідше, і вони мають також свої хиби і недосконалості. Все, що маємо, є даром Божим. Важне, щоб не закопати їх і не згубити, а розвинути те, що ми одержали.

А збираючи все разом, коли ставлю собі питання: «Яким я є?» і роблю підсумок моїх позитивів і негативів, скажу собі просто: «Із тим, що я одержав, на чому мене поставлено, буду тим, ким хоче Бог, щоб я був». Здається, що з тією думкою і працею буду досконалий, бо мірятиму все Божою волею і Божою мірою.

о. Іван МУЗИЧКА

★ Духовне життя

Дякую Вам, отче, за сповідь!

Минув світлий тиждень Христового Воскресіння. Минає те щемливе до сліз відчуття від почутого вперше після Великого посту привітання «Христос Воскрес!». Вишиванки і рушнички випрані, кошики запаковані, про ковбасу і голубці ніхто вже й чути не хоче... Ті часливчики, які знайшли хвилинку і встигли таки помити вікна перед Великоднем, узялись до городів, а решта, і я поміж ними, розумію, що митиму вікна уже без святкового настрою, а просто тому, що треба. Життя повертається в звичну колею. А я пригадую свою Великодню сповідь і дуже хочу, щоб не затерли рутинні справи того світлого відчуття, яке відоме кожному, хто щиро кається і отримав прощення.

Прикро визнавати, але того дня я не була готова до Тайни сповіді так, як треба. І хоча уже довгий період свого життя я практикувала щомісячну сповідь, сталося так, що ось уже півроку я зволікала очистити сумління, бо вперше у житті не знала, як має змінитись моє життя після покаєння, а без твердої постанови виправити щось у житті я не могла сповідатись. Блукаючи у таких думках, минали дні, тижні, а я все відкладала сповідь, прокручуючи у голові слова, які мала сказати священнику, губилась у думках, виправдовувала себе і знову зволікала. Я чітко розуміла, що роблю неправильно, я знала, кому «на руку» оце моє зволікання, я знала, що втрачаю, не приступаючи до Святого Причастя, та нічого не могла зробити.

І ось як діє Господь у нашому житті. У п'ятницю я прийшла на Службу Божу з наміром залишитись на Хресну дорогу. До сповідальниць стояли довжелезні черги людей, а я дивилась і лише з прикрістю усвідомлювала, що й сьогодні не готова приступити до сповіді. Ось і Літургія закінчилась, отець подякував за спільну молитву і запросив залишитись на Хресну дорогу, захопивши усіх, сказавши, що ті, хто приступив до Причастя і помолитимуться Хресну дорогу, отримають відпуст. «А ті, хто ще не сповідався,

сміливо приступайте до Тайни Покаєння», — завершив він, і Царські ворота зачинились... І ось тут, я не знаю, які слова Господь обрав для мене, чи «отримають відпуст», чи «сміливо приступайте», але у моїй голові закрутився шалений вир думок. Місце у сповідальниці якраз звільнилося, отець чекав і мої ноги самі понесли мене до сповідальниці.

Зізнаюсь, це не була ретельно підготовлена сповідь. Я не могла чітко перелічити свої гріхи і прогрішення, це був емоційний потік слів і сліз, я відчувала, що звільнилась від вантажу, а голова просвітліла. Боже, та як же я самонадіяно могла розраховувати на власні знання щодо того, як правильно сповідатись! Я блукала у зачарованому колі: не могла набратись сміливості, бо не вистачало Божої благодаті, а звідки ж їй було взятися, коли душа покрита пилом?

Отець терпляче слухав мене, не зупиняв, не перебивав, а міг би... Натомість він дочекався, коли я нарешті замовкла і аж тоді запитав, чи можу я назвати щось конкретне... Дякую вам, отче, за вашу толерантність, делікатність і за терплячість!

Піднявшись з колін, я була переповнена тим прекрасним відчуттям легкості, радості і щастя. Мабуть, це і є Божою благодатю. Це відчуття не мож-

на описати словами, але переконана, що відоме воно багатьом з нас. Нехай люди, які мають більший досвід духовного життя, переконують, що на відчуття не варто зважати, що ці відчуття, наче цукерочка, яка тішить маленьку дитину, я хочу бути дитиною.

А на Вербну неділю я поспішала до батьків у гості. Я мало не підстрибувала від радості, а на обличчі грала легка усмішка, яка просто передавала внутрішній стан моєї душі. Минаючи автобусну зупинку, я зауважила, що люди з подивом спостерігали за мною, не розуміючи, мабуть, мого гарного настрою. А я, зустрівшись поглядом з ними, побачила сум і апатію у їх очах. Господи, подумала я, як мало потрібно, щоб бути щасливою з Богом і як багато дає наш Отець Небесний, коли ти довіряєш Йому і приймаєш усе, що Він дає, і приємне і не дуже, і те, про що просиш і те, чого зовсім собі не бажаєш! Я нарешті усвідомила, що не можу зволікати зі сповіддю через нашіптування: «Навіщо сповідатись? Завтра знову згрішиш!». В такій спокусі варто порівняти себе з військовим, який каже: «Для чого перев'язувати мою рану, коли завтра, можливо, знову до бою, в якому мене може бути поранено?». Однак, чи відомо нам, чи завтра відбудеться бій і чи мене поранять? В той же час,

чи варто зволікати і не перев'язувати вже існуючу рану, яка може бути інколи і смертельною? А не раз достатньо навіть і маленької подряпини, щоб туди потрапила інфекція.

Тому у ці світлі дні, коли усі ми знайшли такі час для сповіді, очистили свої душі, зробимо тверду постанову: не чекати наступної Пасхи! Не біймося приступати до сповіді! І тоді, якщо не маємо тяжкого гріха, можемо приймати Святе Причастя хоч і щодня! А яка це благодать для наших душ і тіл, про це ми ще обов'язково поговоримо. Ну, а якщо хтось не знайшов часу посповідатись перед Великоднем, не сумуйте! Сміливо приступайте хоч і сьогодні, навіть коли чогось не знаєте чи не розумієте! З Ісусом ми ніколи не будемо нещасними! Пам'ятаймо, що це ми не маємо часу для Господа, а Він завжди є поруч і чекає навіть у цю мить!

Наталія ЗАБІЛА

★ Трагічні сторінки історії

Черговий слід нелюдів

З ініціативи історико-просвітницького товариства «Меморіал», починаючи з 1989 року систематично проводяться розкриття злочинів, заподіяні каральними органами колишнього СРСР. За цей час було виявлено багато розстріляних або закатованих людей, а їх трупи потаємно скидалися у наспіх вириті ями, рови, окопи, а навіть у криниці. Такі поховання негайно розрівнювались з землею тракторами і засаджувались для маскуванню деревами, кущами. А в скількох випадках місцями таємних поховань були підвали службових будинків, церков, костелів, монастирів. Вершиною бруталного цинізму і варварського лицемірства було будівництво над останнім пристанищем закатованих туалетів, дитячих спортмайданчиків або прокладання доріг.

Минуло вже понад 70 років від того трагічного «золотого вересня» 1939 року, але відлуння тих далеких часів виявляються час від часу ще й зараз, бо дійсно немає нічого тайного, що не стало б явним. Це зловіще відлуння ленінського «золотого пекла» озвалося в Івано-Франківську 14 серпня 2017 року на вулиці Ленкавського під час риття траншеї для прокладання електрокабеля. Скелети закатованих були виявлені на дні окопів, які залишились після війни. Після цього роботи по прокладанню кабеля було припинено, а товариство «Меморіал» розпочало розкопки виявленого поховання людей, які тривали більше місяця.

В результаті розкопок та дослідження виявлених скелетів було встановлено, що в окопах знайшли свій спочинок люди різної статі і різного віку, в кількості 134 жертви. Пошкодження, які виявлені на скелетах, та механізм їх утворення дають вичерпну відповідь на питання, як поводитись з ув'язненими і які тортури вони перенесли, знаходячись в застінках НКВС.

Всі розкопки чимось подібні між собою. Але жертви, які виявлені в похованнях на вул. Ленкавського, перенесли особливо жорстоке поводження карателів стосовно ув'язнених. На це неспростовно вказують результати проведених досліджень скелетованих останків:

- тільки у 16 жертв із 134 виявлено відносно цілі черепи;
- 70 черепів представлені багато-відламковими переломами;
- 50 черепів мають пошкодження основи черепа з розходженням швів;
- 14 черепів мають вдавнені або дірчаті переломи;
- на черепках виявлено 47 вхідних і 36 вихідних вогнепальних пошкоджень;
- на склепіннях деяких черепів виявлено вихідні вогнепальні пошкодження (12 шт.);
- 53 нижні щелепи мають одиничні або множинні переломи;
- 6 ребер мають переломи по типу «зеленої галузки»;
- в 40 випадках виявлено переломи плечових кісток;
- в 29 випадках виявлено переломи стегнових кісток.

Про жорстоке поводження з ув'язненими можна судити навіть по тому, що тільки у 16 жертв із 134 виявлено відносно цілі черепи, а решта черепів мають масивні механічні пошкодження кісток мозкового чи лицевого черепа,

або спостерігалось повне відділення кісток лицевого черепа від мозкового, це так звані переломи по Форю. Переважання механічних пошкоджень черепів над вогнепальними вказує на те, що, закінчуючи катування, людей добивали тупими твердими предметами (прикладом гвинтівки чи автомата, дерев'яними полінами, молотами, ломом або іншими предметами).

Місце розкопок, яке знаходиться поруч з єврейським цвинтарем на вул. Ленкавського в м. Івано-Франківську

Іншим вагомим підтвердженням катувань може бути виявлення у 14 випадках вдавнених або дірчатих переломів черепів. Вдавнені переломи спричинялись переважно предметами з обмеженою ударною поверхнею (руків'я пістолета, молоток, брусок). Дірчаті переломи спричинялись багнетом, заточкою, напильником, товстим цвяхом, шилом або іншими предметами. Черговим підтвердженням інтенсивних катувань є виявлення 53 випадків одиничних або множинних переломів нижніх щелеп від ударів по них пістолетом, прикладом гвинтівки чи автомата, від ударів ногою, коли жертва лежала на землі.

У прямому зв'язку з катуванням ув'язнених знаходяться переломи правих і лівих плечових та стегнових кісток, яких мається 69. Це в основному поперечні переломи рук або ніг, але зустрічались у невеликій кількості і косі переломи. В трьох випадках виявлено багатовідламкові переломи, які виникали при неодноразових ударах по уже переламаній кістці.

Про жорстокість стосовно ув'язнених свідчить також і той факт, що на склепіннях окремих черепів виявлено тільки вихідні вогнепальні пошкодження, які могли бути заподіяні під час допитів і катувань, коли стріляли в підщелепну ділянку або у відкритий рот, коли жертва кричала, а також при пострілах в ділянки очей або в ніс. Таких пошкоджень виявлено 12.

Про особливу жорстокість поводження з ув'язненими може свідчи-

ти факт виявлення жіночого черепа з трьома вхідними вогнепальними пошкодженнями. Вік особи, якій належав цей череп, був не менше 80 років. На обох щелепах не було жодного одного зуба, а лише верхня і нижня вставні щелепи. Така старенька скатована жіночка могла померти навіть від одного крику енкаведиста. Уже першим пострілом вона була вбита зразу, а два інші постріли було проведено з нелюдською злобою в уже мертво тіло.

На другому жіночому черепі приблизно такого ж віку, яка теж мала вставну щелепу, було виявлено два вхідних вогнепальних пошкодження. Крім того, у цієї бабці виявлено ще переломи двох шийних хребців, як результат сильного удару по шиї під час допиту.

Але особливо прикро, що серед закатованих виявлено два дитячі скелети. Вік однієї дитини — в межах 8 років, а вік другої дитини становив 16 років. Навіть у такому

Як і при перепохованні в інших населених пунктах, так і при перепохованні жертв, виявлених на вул. Ленкавського, скорботну панахиду очолює Високопреосвященний Архієпископ і Митрополит Івано-Франківський Кир Володимир Війтишин та Єпископи інших конфесій у співслужінні з великою кількістю священників і семінаристів. Перед початком скорботної панахиди Митрополит Володимир звернувся до скорботної громади з короткою, але змістовною і патріотичною промовою з приводу перепоховання невинно убієнних. 87 домовин закатованих були гарно розкладені хрестом на подвір'ї перед каплицею-дзвіницею в Дем'яновому лазі. Біля кожної домовини було запалено дві червоні свічки. Вік кожної домовини було зняте з домовини і розташоване біля домовини. Після закінчення панахиди кісткові останки були освячені і закриті віками домовин. Після цього домовини були перенесені до викапані Братської могили і одним шаром розташовані на дні могили.

На закінчення поминальної акції заспівали багато духовних пісень семінаристи. На честь загиблих під час перепоховання прогрімів салют з бойової зброї.

Проведені перепоховання стали своєрідною школою виховання молоді на засадах патріотизму, національної гідності і віри в утвердження історичної справедливості. Така велелюдна скорботна акція була результатом всенародної шани до тих, хто віддав своє життя за те, щоб майбутнє покоління жило у незалежній Україні. Це дійство вилилось у великий виховний і патріотичний захід, який засвідчує те, що ми знаємо і шануємо свою історію і на її традиціях вчимо молодь, переслідуючи мету — виховувати не перевертнів-безбаченків, а патріотів України.

Перезахоронення жертв сталінських репресій у Дем'яновому лазі

віці вони вже були «ворогами народу», ворогами тієї людиноненавистливої системи.

Описані вище інтенсивні механічні пошкодження черепів та інших кісток скелетів закатованих були причиною того, що у 9 випадках не було можливості встановити стать жертв і в 13 випадках не було встановлено їх вік.

Таким чином, розкопки на вул. Ленкавського в м. Івано-Франківську стали черговим місцем, де у всій повноті проявились злочини комуно-більшовицької системи стосовно мирного населення, яке в черговий раз було «визволено».

Насамкінець хочу наголосити на тому, що діяльність історико-просвітницького товариства «Меморіал» впродовж всього його існування була надзвичайно плідною, потрібною і цілеспрямованою. Про це свідчить результат діяльності товариства, яке на сьогоднішній день повернуло Україні з небуття 3156 закатованих тоталітарною системою наших співвітчизників, які вже багато років поспіль поповнюють Братську могилу України невинно убієнними нашими громадянами.

Омелян ЛЕВИЦЬКИЙ,
судово-медичний експерт, член
правління товариства «Меморіал».

★ Духовні роздуми

Сумний християнин – сумнівний християнин

Два роки тому я мав можливість проводити у своєму рідному селі дитячий табір «Канікули з Богом». Після першого ж дня, проведеного з п'ятдесятьма дітьми, я дуже втопився і почав нарікати зі словами: «Навіщо я взагалі взявся за цю нелегку справу?» В такому стані невдоволення і втоми я ліг спати. Коли я знову змусив себе зранку встати і піти до дітей, то отримав у той день надзвичайний урок від Бога. Коли я побачив обличчя, які з радістю і посмішками зустрічали мене біля Церкви, то тоді весь негатив і втома кудись зникли. Так я зрозумів — щира посмішка має надзвичайно велику силу.

Святий Дон Боско сказав чудові слова: «Сумний християнин — сумнівний християнин». І справді, учень Христа — це той, хто живе у Божій радості та ділиться нею з іншими. Недаремно святий апостол Павло говорить нам у своєму посланні до Филип'ян: «Радуйтеся завжди у Господі; знову кажу: Радуйтеся! Хай ваша доброзичливість буде всім людям відома». Ці слова мають в собі декілька дуже важливих думок. Найперше, апостол показує, що справжня радість може бути досягнута людиною лише тоді, коли вона є разом зі сво-

ім Богом — адже знати, що ми спасенні і врятовані з-під влади гріха та смерті заслугами і жертвою Христа — ось мотив нашої радості. І не тільки, адже наш Господь перебуває завжди між нами після свого Воскресіння і Вознесіння на небо.

Минув вже час нашого смутку і страху — тепер ми живемо в ері «воскреслого Христа», Який хоче вести за руку по житті кожного з нас. Проте, перебуваючи у цьому земному світі, ми часто відчуваємо смуток, розпач та безнадію, через які входимо у похмурий стан. Тут апостол Павло про-

довжує нам давати відповіді на наші проблеми: «Ні про що не журіться!». Ці слова не означають те, що ми маємо бути байдужими до всього, але тільки те, що не повинні дозволяти чорним хмарам нашої життєвої буденності закривати сонце Божої радості. Ми є люблені Богом, тому не можемо бути сумними!

Але замало лише самим перебувати у радості. Справжній християнин — це той, хто ділиться скарбом, який носить у своєму серці. Але як ми можемо передавати іншим нашу радість? Найперше — своєю посмішкою.

Іноколи проста щира посмішка може зробити іншу людину щасливішою, відігнати від неї стрес і турботи та дати можливість відчути себе любленою і потрібною. Наша посмішка — це великий дар, яким ми покликані ділитися з нашими ближніми, якщо носимо у собі живого Христа. Тому ніколи не шкодуймо цього дару для тих людей, які оточують нас, адже саме він може стати рятівною соломинкою у їхньому житті.

Августин ТИМЧАК,
семінарист VI курсу Івано-Франківської
Духовної семінарії

★ Благодійна допомога

Світ має знати про особливих дітей

Уже рік з дванадцяти сіл Калущини приїждять діти з особливими потребами в Центр самопомоги, що діє у с. Верхня Калуського району. Цих дітей супроводжують батьки, бо самі вони не можуть добратись. Найбільше підопічні центру мріють поспілкуватися з татками ж, як вони самі.

20 березня ще лежали кучугури снігу. Температура повітря була -10° С. Саме на цей день випала зустріч, яка відбувається щотижня у цих дітей. З Івано-Франківська до с. Верхня 45 кілометрів. Проте мікроавтобус Благодійного фонду «Карітас» долав цю дорогу майже дві години.

— Чи прийдуть діти в таку негодду? — журилась п. Марія Халабарчук, керівник проекту, який надає допомогу цій категорії підопічних «Карітасу». І яким же було її здивування, коли вона побачила, що всі діти приїхали. В даний час діти з особливими потребами збираються в приміщенні сільської ради Верхнянської об'єднаної територіальної громади (ОТГ). На порозі нас вже зачекалися працівники, щоб презентувати свої досягнення.

Наталя Михайлівна Дмитришин, начальник відділу соціального захисту населення Верхнянської ОТГ, проводить на другий поверх. Сучасне приміщення в досить хорошому стані: нові меблі, вікна та двері налаштовують на позитив та творчість. Заходи-

мо в кабінет, який нагадує креативну майстерню. Хлопчики та дівчатка схилились над білим полотном, вишивають квіти. Поки вони творять, ми спілкуємось із п. Наталією.

«Коли ми створили Верхнянську об'єднану територіальну громаду, то відразу вирішили, що для нас кожна людина є важлива. На нашій території проживає 57 дітей з інвалідністю. Кожен з них є індивідуальний і потребує особливої уваги», — з посмішкою на обличчі розпочинає бесіду молода красива жінка.

— У 2016 році ми познайомились із працівниками Благодійного фонду «Карітас-Івано-Франківськ УГКЦ» і підписали меморандум про співпрацю на рік. Одним із пунктів співпраці була організація групи самопомоги. Чесно кажучи, спочатку було страшно, адже багато хто з цих дітей не може самостійно ходити. На першу зустріч прийшла всього одна родина. Ми трохи розчарувались. Тепер приїжджають десятеро. За рік вони дуже змінилися. Була одна дівчинка, схиль-

на до депресії, не підпускала до себе інших. Тепер вона посміхається, охоче спілкується.

Досягненням є те, що наша підопічна Василина Ничай почала працювати. Вона — творча дитина. Раніше була в групі самопомоги, а тепер сама веде ці зустрічі. Навчає таких, як вона. Заняття в групі самопомоги різнопрофільні: від навичок покупок в магазині до приготування їжі, вишивання. Такі елементарні речі, як пришивання гудзиків для дітей з особливими потребами відкривають цілий світ. Нещодавно ми виготовляли квіти з цукерок, раніше відвідували кінотеатр в Калуші, ігрову кімнату з пісочницею, ходили в парк. Наші підопічні діти за рік стали набагато щасливіші. Влітку минулого року завдяки сприянню «Карітасу» частина дітей відпочивала в літньому таборі с. Заріччя Надвірнянського району. Найбільша потреба в них — у спілкуванні», — завершує свою розповідь п. Наталія.

До нашої розмови долучаються підопічні центру допомоги. 26-річна Іринка Войтович — життєрадісна, завжди посміхається, в групі самопомоги від початку. До школи вона не може ходити через хворобу, але вчителі приходять до неї додому. Улюблені предмети — інформатика, біологія, зарубіжна література. Найбільш запам'ятована їй відкритий урок, коли до дівчинки прийшли додому вчитель та однокласники. Її порада: сумувати не варто, краще посміхатись!

Семирічний Ілля Стрілець має вади слуху. Хвороба виникла після щеплення в малолітньому віці. Батьки дбають про належне медичне лікування. Прогресом є те, що хлопчик уже може розповісти вірш, почав краще чути. Ілля із задоволенням приїждить у Верхню. Тут навчився вишивати, почав краще спілкуватись.

27-річна Світлана Микитин від того, що вперше в житті давала інтерв'ю, так розвільювалась, що довго не могла заспокоїтись. А потім розповіла, що тут має подруг, що тут їх люблять, що тут цікаво. Світланка побачила, що вона не одна така, тут кожен особливий.

9-річний Василько Семанишин розвивається на два роки повільніше, ніж

його ровесники. Але попри свій діагноз, у нього покращилось мовлення. Співає, розповідає вірші, дуже активний. Відвідує звичайну школу.

22-річна Василина Ничай із с. Станькова була рік підопічною, а тепер сама навчає собі подібних. Дівчина вже відтепер складає плани на літо, займається бісероплетінням. «Я навчаю кулінарії, проводжу майстер-класи по декупажу, вишивці. Для мене прикладом є Нік Вуйчич. Він сильний духом. Коли мені важко, я думаю, що є люди, котрим ще важче!»

Керівник проекту п. Марія Халабарчук поспілкувалась із кожним з підопічних, з їхніми батьками, пригостила усіх солодощами. Вона розповіла, що відвідала усі осередки. Побачила дітей, які через хворобу раніше нікуди з дому не виїздили. В цьому центрі вони стали відкритіші. Не бояться висловлюватись. Діти самі планують тренінги по кулінарії, складають кошторис, здійснюють в магазинах покупки, вчаться обслуговувати себе. Раніше не задумувались, в що одягатись. А тепер це для них важливо. Розвивають уміння першої домедичної допомоги, повторюють правила дорожнього руху. Батьки помічають великі зміни.

«Хочу навести один дуже хороший приклад. В Отинії є Іванна Семенюк, дівчинка на візку. Раніше нікуди не виходила з дому. А відколи почала відвідувати центр самопомоги, перестала боятись, почала посміхатись. Потім поступила на навчання в Івано-Франківське художньо-професійне училище №3 на спеціальність «флорист». Взяла участь в конкурсі «Міс України: краса без обмежень», який проходив у Краматорську, і здобула титул «Міс креативність». У майбутньому Іванна планує відкрити власний квітковий магазин. Дуже хочу, щоб ці діти та молоді люди були прийнятні суспільством, щоб їх розуміло оточення, щоб вони могли себе реалізовувати в житті. Вони не тільки вчаться, вони й багато чого вчать», — підсумувала Марія Халабарчук.

Юлія БОЄЧКО.

На світлинці: діти з особливими потребами центру самопомоги с. Верхня Калуського району.

★ Вісті з парафій

Духовно-екологічна акція

Минулого тижня, в світлу п'ятницю, в урочищі «Бучники», що в місті Болехові, де, згідно з переданням, у 1856 році відбулось об'явлення Пресвятої Богородиці, пройшла спільна духовно-екологічна акція, участь в якій взяли священники та віряни парафії св. влч. Параскеви, представники місцевої влади, працівники Болехівського лісгоспу, студенти лісгосподарського коледжу та учні місцевої школи. Завданням даної акції була спільна молитва всіх присутніх, прибирання території навколо каплиці та виса-

дження саджанців різного роду дерев та квітів.

Молитву-благословення розпочав настоятель парафії о. Степан Витвицький спільно з о. Володимиром Воробцем. Після спільної молитви о. Степан звернувся до всіх присутніх зі словами вдячності за небайдужість до цього духовного місця та закликав дбати про навколишнє середовище, як безцінний дарунок Бога-Творця. Також мали слово міський голова п. Богдан Мельник, головний лісничий п. Р. Федорович.

о. Степан ВИТВИЦЬКИЙ.

★ Пам'ять

Віднайдено останки о. Степана Цибуха

Дивлюсь на світлину молодого о. Степана Цибуха, який був двоюрідним братом моєї бабусі Теклі Капиніс із с. Блюдники Галицького району, і пригадую собі її прохання. Перед смертю бабця подарувала мені цю світлину і попросила віднайти його останки. Надворі був 2005 рік. Зробити це було нелегко. Ходили чутки, що його живцем замурували в тюрмі.

Я подавала тричі статті в «Нову Зорю» та «Галичину». Розповідала про його життєвий шлях і просила дати знати родині хоч щось про трагічну долю о. Степана. Коли пошуки не дали результатів, звернулася до СБУ. Там мені передали справу його допитів. Отець Степан був арештований НКВС 17 травня 1941 року, ув'язнений в Станіславівську тюрму, як священник УГКЦ та член ОУН.

Згідно справи № 61121 при собі мав шарф, кишеньковий годинник, поль-

ські злоті, радянські гроші, електричний фонарик та багато інших речей. Коли у серпні 2017 року працівники «Прикарпаттяобленерго» виявили 134 жертви комуністичного режиму, то серед них знайшли речі о. Степана Цибуха. Зокрема, двоюрідний хрест, польські злоті, гальванічні батарейки, одяг, взуття.

Коли я прочитала у газеті «Галичина», що віднайшли жертви та їхні речі, то відразу пішла в комунальне підприємство «Меморіал». Подала справу

допитів. Коли порівняли віднайдені речі і речі, записані в справі о. Степана Цибуха, то вони співпали.

Я згадала слова Ісуса: «Шукайте і знайдете, стукайте і вам відчинять, просіть і дасться вам». Ці слова були моїм вказівником у спробі віднайти прах священника.

Отець Степан, закінчивши Станіславівську семінарію, розпочав свою священничу працю 1937 року в м. Коломия, проживав по вул. Новицького, 8. Родом із с. Острів Галицького району.

Родина о. Степана Цибуха вдячна усім, хто брав участь у розкопках влітку 2017 року та перезахороненні 23 березня 2018 року в Дем'яновому Лазі жертв комуністичного режиму 1939-1941 роках.

Родина сподівається, що парафіяни під проводом священників с. Острів та м. Коломиї, де служив вірний Богові пастир, увіковічнять його пам'ять, поставивши пам'ятні дошки на своїх храмах.

Віра Сітко
м. Івано-Франківськ.

На світлині: о. Степан Цибух.

★ Життєві історії

Маленький відгук про велику справу

Три роки тому я від своєї подруги почула про лікувально-діагностичний центр св. Луки м. Івано-Франківська. На перший погляд, трохи дивні відчуття, адже я, як і більшість сучасних жителів нашого міста, з важкістю собі уявляла, як поліклініка може поєднуватись із церквою. Але це був лише перший погляд.

На той час мені було майже 40. Це такий вік, коли всі наші недоліковані та опущені захворювання молодості мало-помалу починають проявлятися. І ні, ти вже не можеш просто випити якогось порошку, чи пігулку, чи ще чогось, ні... Тепер ти усвідомлюєш, що твоє здоров'я — в твоїх і Божих руках, бо ж я переконана, що випадковостей у цьому світі не буває і навіть те, якого лікаря ти зустрінеш в тому чи іншому закладі — певний Божий промисел.

На перший прийом я прийшла до Валентини Миколаївни Казьмірук (головний лікар, акушер-гінеколог — ред.). Це — надзвичайно світла та приємна людина. Ми одразу ж знайшли спільну мову. Скажу чесно, за час, коли я почала активно піклуватися про своє здоров'я, відвідала не одного лікаря, вистояла не в одній черзі до кабінетів, купила та прийняла не один медпрепарат, що мене надзвичайно виснажило.

Врешті, після декількох процедур, пані Валентина знайшла першопричину моїх проблем та вихід з цього. Перше, що вона сказала: все буде добре! З нею ми вперше заговорили про Бога і від неї я вийшла з Біблією. Щоправда я її не так часто відкриваю, як би цього хотілось. Як і більшість сучасних українців, маю вкрай мало вільного часу, бо навчаюсь і в мене 4 дітей: двоє моїх і двоє сиріт — діти сестри мого чоловіка, яка загинула в автокатастрофі.

Після декількох місяців нашого знайомства Валентина Миколаївна запросила мене у поїздку на Святу Землю. І ми поїхали святими місцями. А після цієї поїздки ми з чоловіком привезли з собою справжнє чудо — своє дитя.

Якщо чесно, то я абсолютно не планувала мати дитину. Попри свої жіночі проблеми та свою постійну зайнятість на роботі й по дому, я чомусь «вчепилася» в цю вагітність, хоча за медичними прогнозами не могла виносити

дитину. Проте Валентина Миколаївна вірила в мене і всіляко підтримувала. Коли сталась кровотеча, мене направили в лікарню. Там зібрався консилиум лікарів і їхнє рішення було однозначним: тільки викидати. На той час плоду було 15 тижнів. Мене переконували в тому, що у мене немає шансів виносити цю дитину, оскільки був ризик повторної кровотечі, при якій я могла б і сама померти. Але я чомусь вірила в те, що Бог дасть мені потрібні сили та здоров'я, хоча й певний страх також був. Адже вдома у мене діти і на кого їх залишати? Та Валентина Миколаївна мені сказала: «Якщо будуть налягати, приходь до нас, ми тебе підтримаємо». І я виносила, і виносила до кінця!

В лікувально-діагностичному центрі св. Луки я проходила всі процедури. Дуже втішило те, що тут признають виключно те, що тобі потрібне, нічого зайвого, як це, на жаль, часто траплялося в інших поліклініках.

Я переконана, що Бог мені послав цю дитину, і саме через неї я прийду до Нього. На мою думку, Церква повинна підтримувати медицину, адже як Церква служить душі, так у свою чергу медицина — тілу. Як тіло не буде повноцінне без душі, так і навпаки. Тому я вдячна Архієпархіальному управлінню УГКЦ за їхнє старання, їхню працю. Наскільки я знаю, Церква поруч вже будує повноцінну лікарню. Що ж — це справді вражає!

Ще мені сподобалося те, що тут наголошують на тому, що потрібно піклуватися про своє здоров'я не коли «припече», але профілактично. Лікуючись тут, я часто бачила семінаристів, котрі приходили на обстеження. Цілком ймовірно, що вони здорові, проте раз у році приходять на медогляд. Не треба боятися ходити на медичний огляд. Це збереже і здоров'я, і кошти, адже огляд потребує значно менших зусиль та витрачених коштів, ніж лікування.

Наостанок хочу побажати, щоб клініка і надалі процвітала, розвивалась!

Світлана.

★ На допомогу громаді

Трудовий договір чи договір цивільно-правового характеру? Як не помилитися у виборі?

Відповідно до Конституції України кожен має право на працю, що передбачає можливість заробляти собі на життя роботою, яку він вільно обирає або на яку він вільно погоджується. Право на працю в Україні реалізується переважно шляхом укладання трудового договору між працівником та роботодавцем.

Водночас, чимало цивільно-правових договорів теж засновані на трудовій діяльності, тому необхідно трудовий договір відрізнити від цивільно-правової угоди.

Питання визначення різниці між трудовим договором та договором цивільно-правового характеру (ЦПХ) має дуже практичне значення.

Багато роботодавців зловживають укладенням договорів ЦПХ із працівниками, приховуючи таким чином фактичні трудові відносини.

Для чого це робити? Є декілька тому причин.

По-перше, це податки. Роботодавцю дешевше платити податки та ЄСВ за договором ЦПХ, ніж за трудовим договором.

По-друге, це відповідальність. Роботодавці зобов'язані створювати безпечні умови праці на робочому місці, слідувати за охороною праці, та нести відповідальність у разі настання нещасних випадків.

У разі ж укладення договору ЦПХ, роботодавець не є роботодавцем з юридичної точки зору, а лише замовником, а працівник є лише виконавцем, який надає послуги (виконує роботи) на свій ризик.

Отже, пропонуємо проаналізувати переваги та недоліки укладення трудового договору та договору ЦПХ, щоб і працівник і роботодавець міг визначити, що для кожного з них є прийнятним та вигіднішим.

Відповідно до ст. 21 КЗпП України трудовий договір — це угода між працівником і роботодавцем або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, дотримуючись внутрішнього трудового розпорядку, а роботодавець або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Цивільно-правовий договір — це угода між фізичною особою-підприємцем чи юридичною особою (підприємством, установою тощо) і громадянином на виконання останнім конкретної роботи, що спрямована на одержання результатів праці, і в разі досягнення цієї мети договір вважається виконаним і дія його припиняється.

Трудовий договір укладається між роботодавцем і працівником при прийомі на роботу, він є найбільш оптимальним для працівників, оскільки забезпечує створення з боку організації комфортних умов праці, встановлює розмір заробітної плати, права та обов'язки кожної сторони, тривалість робочого дня, вирішує інші важливі питання. Особа, яка працює за цивільно-правовим договором, не має зазначених гарантій порівняно з особою, яка працює за трудовим договором.

Договір цивільно-правового характеру більш характерний для разових угод, його головним предметом є кінцевий результат послуги або діяльності людини. За таким договором не платиться щомісячна заробітна плата, а винагорода за конкретно виконану роботу, в строки, встановлені договором на підставі підписаних актів прийому-передачі наданих послуг (виконаних робіт). Особа, яка виконує роботи за договором ЦПХ позбавлена соціальних гарантій (права на відпустку, матеріальну допомогу, різного роду компенсації, лікарняні тощо), на працівника не поширюються правила внутрішнього трудового розпорядку (працівник не зобов'язаний дотримуватися графіку роботи, встановленого підприємством) та інші локальні акти підприємства (різного роду положення, колективні договори).

Якщо договір цивільно-правового характеру, який укладений з працівни-

ком містить хоч одну ознаку трудового договору, то такі відносини можна вважати трудовими. Наявність ознак трудового договору в договорах цивільно-правового характеру є підставою для визнання таких договорів недійсними. А це, в свою чергу, є підставою для накладання штрафних санкцій на роботодавця інспектором праці.

Наголошуємо, що відповідно до Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю, затвердженого постановою КМУ від 26 квітня 2017 р. № 295, державний контроль за додержанням законодавства про працю здійснюється у формі проведення інспекційних відвідувань та невідвізних інспектувань інспекторами праці. Інспекційні відвідування можуть проводитись, зокрема, за інформацією ПФУ про :

— працівників, які виконують роботи (надають послуги) за цивільно-правовими договорами в одного роботодавця більше року;

— роботодавців, у яких 30 і більше відсотків працівників працюють на умовах цивільно-правових договорів.

Шановні роботодавці! Рекомендуємо вам переглянути правомірність оформлення працівників за договорами цивільно-правового характеру та дотримуватись у своїй діяльності вимог чинного трудового законодавства.

Управління праці

Івано-Франківської міської ради

★ Вітаємо!

Всечесного отця Володимира СУПИКА

з нагоди дня народження вітають со-трудник та усі парафіяни храму Покрови Пресвятої Богородиці м. Івано-Франківська.

Дякуємо Богові за те, що маємо такого душпастиря. Ви, як Мойсей, ведете нас пустинню цього життя до «Обіцяної землі» — Царства Божого. Як той Ной, бережете нас від потопа гріхів у нашому ковчезі-парафії, бо, наслідуючи Господа нашого Ісуса Христа, прагнете бути Добрим Пастирем, який життя своє віддає за овець. Бажаємо Вам міцного здоров'я, миру, світлої радості й родинних гараздів та благословенного пастирського служіння на Христовій ниві.

Отець-митрат Федір Юрив та парафіяни церкви св. Арх. Михайла с. Міжріччя Болехівського деканату щиро вітають з днем народження

о. Володимира САВЧИНА.

Хай Ваше серце завжди залишається чистим і відкритим на потреби вірних, щоб на Вашому життєвому шляху горіли вогні віри й надії, а для парафіян Ваша щира молитва й добре слово дарували

радість і натхнення, щоб усі Ваші починання і зусилля мали високу заслугу в небі та повагу серед людей.

Бажаємо Вам повноти Божої благодаті, міцного здоров'я та рясного Господнього благословення на подальше плідне служіння в Христовому саду.

Парафіяни храму Святого Миколая с. Старий Лисець Лисецького деканату щиро вітають із 55-річчям

о. Миколу ВАРЦАБ'ЮКА.

Всечесний отче! Прийміть щирі вітання у знак великої поваги до Вас як духовного провідника, взірця сподвижницької праці в ім'я служіння Богові. Схиляємо голови з визнанням і подякою за Ваші труди, молитви й провід у нашій мандрівці до небесного Єрусалиму.

*Хай Господь здоров'я посилає,
Радості і щастя додає.
Дух Святий над Вами хай витає,
Бо Ви добрим пастирем в нас є.
Хай додасть наснаги Вам і сили,
Хай панує спокій, мир, добро,
Щоб Ви довго Господу служили
І в житті щоб горя не було!*

Отець-сотрудник Іван та парафіяни храму св. Параскеви с. Старуна Солотвинського деканату щиро вітають з днем народження

о. Ярослава ДИРІВА.

Дорогий отче, дякуємо Богові за дар Вашого життя, за Ваше служіння, за зерна любові, милосердя, віри й надії, які Ви засіваєте у наших серцях. Хай ніколи не пересихає джерело Вашої енергії, даючи сили й натхнення для подальших здобутків на Христовій ниві.

Зичимо Вам міцного здоров'я, радості й миру в серці, щедрих Божих благословень та опіки Матері Божої на довгий вік, на многі літа!

Адміністрація Бурштинської центральної міської лікарні та прихожани каплиці св. Володимира Великого при лікарні вітають

отця-капелана Юрія БУДЗОВИЧА

з нагоди 50-річчя.

Всечесний отче, наш духовний лікарю, прийміть визнання глибокої поваги і пошани до Вас за жертвну і невтомну працю у Христовому винограднику. Зичимо Вам міцного здоров'я і сімейного затишку, рясних Божих ласк і щедрот. Хай милосердний Господь допомагає Вам у всіх добрих справах, посилає мудрість і духовну силу на подальшу плідну працю для добра нашої Церкви і народу.

Парафіяни храму св. Івана Богослова с. Слобода Бурштинського деканату щирозсердечно вітає з першим піввіковим ювілеєм свого пароха

о. Юрія БУДЗОВИЧА.

З мелодією Великодніх дзвонів, дорогий отче, ми засилаємо Вам найщиріші вітання у цей Богом благословенний для Вас день. Молитовно бажаємо Вам міцного здоров'я, миру у серці та добра, сили і натхнення для праці на Христовій ниві на наступні 50 років. Нехай засіяна Вами духовна нива щедро колоситься рясним врожаєм здобутків — зернами любові, милосердя, віри й надії. Многих й благих літ Вам, дорогий отче!

Релігійна громада храмів Успіння та Різдва Пресвятої Богородиці с. Ворона Коломийського району вітають із 40-річчям адміністратора

о. Андрія ЦЕСЛИВА.

Всечесний отче! Дякуємо Богові за дар Вашого життя, яке Ви щедро посвячуєте служінню Церкві — Вашим вірним на

парафії, потребуємим, убогим, страждаючим, усім тим, хто приходить до Вас за порадою, допомогою, потіхою. Нехай Господь щедро обдаровує Вас усіма потрібними ласками, скріплюючи і надихаючи на працю у Божому винограднику, а Божа Мати огортає своїм Покровом! Нехай у повноті сповнюється у Вашому житті Божа воля — наша святість. На многая літа!

Вірні парафії Покрова Пресвятої Богородиці с. Голинь щиро вітають з днем народження

о. Володимира КОСТЮКА.

Нехай Господь за нашими молитвами зсилає на Вас своє милосердя, дарує міцне здоров'я, мужність, мудрість і терпеливість. Бажаємо Вам Божого благословення, миру, любові та поваги від дітей і парафіян. Довгих Вам років життя та плідної праці в Божому винограднику.

Парафіяни церкви покрови Пресвятої Богородиці с. Вікторів Галицького деканату вітають із 55-річчям

о. Василя СОРОЧИНСЬКОГО.

Дорогий отче, щиро дякуємо Вам за сумлінну працю, глибоку відданість справі служіння, за чуйність і увагу до кожного з нас, за мудрі слова, які стали для нас світлом у сучасному світі.

Прийміть найщиріші побажання міцного здоров'я, родинного тепла, небесних дарів, опіки Пресвятої Богородиці на довгий вік, на многі літа!

★ Словник-антисуржик

Мова — душа нації!

Найтипівші та найчастіші помилки

Неправильно

- * Напрасно
- * Нарушати закон
- * Настоювати на...
- * Нащот
- * Неділя (сім днів), дві неділі
- * непригодний для...
- * Ніякий, у ніякому випадку
- * Нравитися
- * Нуждатися
- * Обжалувати
- * Обнаружити

Правильно

- * Даремно
- * Порувати закон
- * Наполягати на...
- * Щодо, про...
- * Тиждень, два тижні
- * непридатний для
- * Жоден, у жодному разі
- * Подобатися
- * Терпіти нужду, потребувати
- * Оскаржити
- * виявити

Підготувала Людмила ІВАНОТЧАК.

★ Серед видань

У видавництві «Нова Зоря» вийшла друком книга «Отець Єремія Ломницький та шлях до святості Станіславівських новомучеників: матеріали IV Міжсемінарійної науково-практичної конференції» накладом 1500 примірників.

★ Подяка

Подяки за зіслані ласки

Хочу поділитись з читачами «Нової Зорі» своєю радістю. Пишу цей відгук як підтвердження чудес, подарованих нам Всевишнім через заступництво Святих. Ми двічі губили золоті речі (дві різні прикраси). І коли ми це виявляли, то одразу розпочинали молитись до св. Антонія з Падуї, маючи в серці велику надію на його поміч. Успішне віднайдіння цих речей є доказом Божого милосердя та вислухання наших молитов за посередництвом всіх Святих Церкви.

Також підношу подячні молитви Пречистій Діві Марії, св. Йосифу, св. Юді-Тадею, св. Філомені та св. Спиридону за їх заступництво та допомогу в різних життєвих обставинах. Нема таких слів, щоб достойно прославити і подякувати за все добро і всеохоплюючу безмежну любов нашого Спасителя до нас. Закликаю всіх християн: кріпиться у вірі.

З повагою — Юлія.
м. Івано-Франківськ.

***

Свої подяки Милосердному Богові, Пресвятій Богородиці, св. Ап. Юді-Тадею, Ангелам-хоронителям, святим та блаженним, душам у чистилищі, а також усім Небесним Силам складають:

п. Ірина з м. Івано-Франківська — за врятоване життя невістки та онучка; **п. Марія** із с. Раків — за вислухані молитви та зіслані ласки для сім'ї і родини; **п. Ігор** з м. Калуш — за вислухані молитви та успішно проведену операцію для Володимира, а також за добру роботу Ігоря та його співробітників; **п. Надія** з Рожнятівського р-ну — за добру роботу для сина за спеціальністю; **п. Тетяна** з м. Івано-Франківська — за вислухані молитви, допомогу й підтримку; **п. Ольга** з м. Болехова — за успішно проведену операцію для донечки; **п. Ігор** з м. Івано-Франківська — за допомогу в отриманні бажаної роботи; **п. Оксана** з м. Івано-Франківська — за оздоровлення; **п. Ольга з родиною** з м. Івано-Франківська — за зіслані ласки та допомогу у важких життєвих обставинах.

Збірка містить статті IV Міжсемінарійної науково-практичної конференції семінарії УГКЦ, яка відбулася 27-28 жовтня 2017 року в Івано-Франківській духовній семінарії. Авторами статей є викладачі Івано-Франківського Богословського університету, запрошені гості та семінаристи різних семінарій УГКЦ.

На сторінках цього збірника ви знайдете цікаві дослідження не тільки постаті о. Єремії Ломницького, але й дотичних до нього осіб та історичні реалії Української Греко-Католицької Церкви в кінці XIX — на початку XX ст.

Збічник призначений для всіх, хто цікавиться історією УГКЦ.

★ Оголошення

У неділю, **22 квітня**, в Народному домі «Просвіта» м. Івано-Франківська

відбудеться презентація збірки поезій «ПІД ПОДИХОМ ВІЧНОГО»

та зустріч з автором — о. Миколою Микосовським, ЧСВВ. Запрошуються всі бажаючі. Вхід вільний.

Виготовляємо та встановлюємо для храмів, резиденцій, квартир

двері (шпоновані, МДФ, броньовані), **металопластикові вікна, жалюзі, ролети** (захисні, тканинні)

Звертайтеся за адресою:

м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 53. «Троя». тел. **067 661 92 59 (Богдан)**, **067 740 59 29 (Андрій)**, **(0342) 50 90 91.**

НОВА ЗОРЯ

ваша християнська газета!

Передплатити газету ніколи не пізно!

Вартість передплати через відділення Укрпошти — **17,28** грн. на місяць, через редакцію — **14,45** грн. на місяць.

Передплатний індекс — 30072.

**Передплачуйте «Нову Зорю»,
пропагуйте та розповсюджуйте її,
будьте апостолами Господа і Церкви!**

1926
1991
2018 **НОВА ЗОРЯ**

УКРАЇНСЬКИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЧАСОПИС

Видання Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ
Індекс 30072 реєстр. № КВ 112 від 28.09.1993 р.

Виходить щотижня

Обсяг 2,79 ум. друк. аркуш.
Газета віддрукована офсетним способом
Видруковано видавництвом «А-Прінт»,
м. Тернопіль, вул.Текстильна, 28
тел. (0352) 52 27 37, (067) 350 17 94
a-print.com.ua. Зам. № 300.

Редакція може не поділяти думку авторів
і не несе відповідальності за достовірність
інформації.

Роздрібна ціна примірника 5 грн. Наступне число «Нової Зорі» вийде 26 квітня

Головний редактор —
о. Йосафат БОЙКО, ВС
Заступник головного редактора —
о. Іван СТЕФУРАК
Літературний редактор та макетування —
Людмила ІВАНОТЧАК
Дизайн та верстка —
Оксана МИКИЦЕЙ
та Микола ІВАНОТЧАК

Ідентифікаційний код 13641226
Розрах. рахунок редакції: 2600202239794
ПАТ «Кредобанк» м. Івано-Франківськ
МФО 325365

Адреса редакції: 76018
м. Івано-Франківськ,
площа А. Міцкевича, 5

телефон: (0342) 52-73-48
e-mail: gazeta.nova.zorya@gmail.com